

Et minnesmerke for Breivik?

22. JULI-MONUMENT

Fredrik S. Heffermehl

Løsningen har atskillig kunstnerisk kvalitet, det avkuttete neset på Sørbråten er slående, spektakulært, ja også vakkert – helt isolert sett. Den ekstreme dramatikken, alle de avkuttete livene, avspeiles i et brutalt og kaldt monument over voldshandlingene.

Men det var da ikke volden som skulle få sitt minnesmerke? Symbolikken i det ekstreme naturinngrepet treffer da grunnleggende feil? Vi er fortsatt et numment samfunn og det er ikke vanskelig å forstå hvordan de ferske inntrykene av illgjerningen har styrt innhold og form for minnesmerket. Men avstanden i tid bør gjøre det mulig å handle med større besindighet og ettertanke.

Vi trenger ikke et minnesmerke over brutalitet og vold. Et minnesmerke må så entydig som mulig handle om ofrene, de etterlatte og anslaget mot våre politiske friheter. En plassering ved Regjeringskvartalet vil være ærefull for ofrene, og treffe mer entydig og sikrere. I tillegg vil det være bedre beskyttet mot hærverk og misbruk på enn hva som vil være mulig på et litt avsides sted hvor minnesmerket – i

VEKKER HARME: Lokalbefolkningen ved Sørbråten ved Utvika vil gå til sak mot det planlagte monumentet av den svenske kunstneren Jonas Dahlberg.

FOTO: JONAS DAHLBERG STUDIO/NTB SCANPIX

aller verste fall – kan tenkes å bli skadd eller misbrukt av krefter som vil hylle illgjerningsmannen og den politiske volden.

Vi kunne nylig iaktta hvor opptatt Anders Behring Breivik er av å ikke bli glemt. Vil han ikke bli henrykt over å få se sin udåd fortsette og avsette et så bastant avtrykk i det

norske landskapet? Slik den forferdelige dagen forløp vil det, mildt

Regjeringen bør tenke seg nøye om før den bruker skattemidler på å forsvare sin beslutning i retten.

sagt, være svært lite sensitivt å overkjøre protestene fra dem som den dagen virkelig holdt mål: Et minstemål av hensyn, takk

og respekt vil være å etterkomme deres ønske om fred fra minnene.

De anser planene som så krenkende at de vil gå til rettssak. Regjeringen bør tenke seg nøye om før den bruker skattemidler på å forsvare sin beslutning i retten. Skulle saken likevel komme for retten håper jeg lokalbefolkningen kan få rettens hjelp til å stanse minnestedet.

Fredrik S. Heffermehl, Oslo
fredpax@online.no

Rett vei, uten vind

KLIMAPOLITIKK

Olav Hjeljord

I tilsvar til mitt innlegg om dårlige framtidsutsikter for dagens fornybarteknologi, hevder både Erik Plahte (19. mars) og Peter M. Haugan (22. mars) at landbaserte vindturbiner og solceller raskt blir billigere enn fossil energi og snart vil gjøre hele verden fornybar.

Det siste er dessverre umulig med sol- og vindkraft siden de krever store mengder fossilfri balansekraft. Beregninger viser at den massive satsingen på fornybar kraft i Tyskland har bidratt lite til å senke CO₂-utslipp. Det skyldes i stor grad at fossile kraftverk må gå kontinuerlig for å dekke behovet for balansekraft i stille, overskyet vær.

Det gjentas stadig at sol og vind er i ferd med å utkonkurrere fossil energi. Dette er lite sannsynlig med en nedgang i oljepriisen på 70 prosent. I dag står (dessverre) olje og gass for cirka en femtedel av inntektene på vårt statsbudsjett. Vindkraften, derimot, gir en utgift i form av grønne sertifikater. Avhengigheten av statlige subsidier gjelder for øvrig all vindkraft i Europa.

Vindkraftens bidrag er i dag under 1 prosent av verdens energiproduksjon. Et så lavt utgangspunkt gir fort en høy prosentøkning. Denne økningen vil neppe vedvare etter at anleggene med svært godt potensial er bygget ut.

Haugan gir inntrykk av at andre former for energiproduksjon starter på bar bakke. Men det har lenge vært arbeidet med bølge/tidevannskraft, termisk energi, thorium og liknende produksjonsformer.

Et statlig tilskudd tilsvarende de elleve milliardene Fosenutbyggingen koster, ville monne godt i norsk fornybarforskning. Vårt håp må være at vi med neste generasjon av grønn energi, endelig på alvor kan takle problemet med global oppvarming.

Olav Hjeljord, prof. emeritus, ved NMBU, Universitetet i Ås

olav.hjeljord@nmbu.no

Den uforståelige bondegårdens matematikk

MATEMATIKK-EKSAMEN

Live Høystad

Matematikkeksamen i ungdomsskolen viser sørgelige fakta om elevenes kompetanse innen matematikk – eller gjør den det?

På landsbasis fikk 41,6 prosent av elevene som kom opp i matematikk til eksamen våren 2015, karakteren 1 eller 2. Antall elever som fikk 1 eller 2 har de siste 5 årene steget fra 32,9 prosent til 41,6 prosent, som altså var fjorårets sørgelige resultat.

Jeg har som matematikklærer fundert en del på hva som er årsaken til at så mange elever får så dårlige resultater. Det kan være mange årsaker til dette, men jeg tror det har noe med temaene som oppgavene er bygd på.

Eksamen er bygd opp i to deler. Del to er bygd opp rundt et tema som er nytt for hvert år. Tanken med det er nok å vise at matematikk er nødvendig i alle hverdagslige sammenhenger og at matematikk er praktisk. Elevene skal kunne anvende den

kunnskapen de har tilegnet seg i faget i praktiske situasjoner. Tema har vært «bade-land, hos frisøren, hos tannlegen, mopeden og mobilen». Altså praktisk matematikk som vi har bruk for i det daglige.

I 2015 var temaet «Hos bonden». I landbruket er det veldig mye praktisk matematikk. Alt fra dimensjoner av traktordekk, volum på kraftforsilo, inngjerding av jorder og tilvekst på lam.

Jeg vil påstå at hvis elevene skal kunne tenke praktisk, må man kjenne seg igjen i situasjonen. Hvis problemstillingene er fremmede, blir oppgavene også svært vanskelige å løse. Hvis begrepene som brukes i oppgavebeskrivelsen er ukjente blir oppgavene også uforståelige for mange, selv om det egentlig er ganske enkel matematikk.

En oppgave går for eksempel på tilvekst hos lam og dager frem til slakt. Veldig få av elevene vet hva begrepet tilvekst betyr, og dermed blir det et fremmed ord. Dette gjør oppgavene uløselige for

mange elever. De trenger ikke å vite hva tilvekst betyr for å greie å løse oppgaven. Men på grunn av det ukjente begrepet, klarer de det ikke. Ord som tilvekst, kraftforsilo og

inngjerding inngår dessverre ikke i elevenes dagligtale. Det er derfor heller ikke ord de setter inn i en praktisk hverdagslig sammenheng.

Tema for høstens terminprøve på 8. trinn var også «Hos bonden». Her kom det en oppgave om dyrking av poteter, som ikke var vanskelig. Her ble ord som settepotet og nypoteter brukt. Nesten ingen av elevene hos

oss løste denne oppgaven. Noen sa det var fordi de ikke visste hva en settepotet eller en nypotet var. Elevene trenger ikke å vite hva en settepotet eller en nypotet er for å løse oppgaven. Men de fremmede begrepene forstyrrer elevene slik at de ikke greier å løse oppgaven, eller gir opp før de har forsøkt.

En annen oppgave gikk på inngjerding av dyr. Det forunderlige var at for elevene trengte ikke dyrene gjerde på mer enn en eller to sider av jordet. Disse oppgavene blir derfor ikke praktiske, fordi elevene mangler den praktiske innsikten.

Dessverre tror jeg at fjorårets tema var en medvirkende årsak til at resultatene på matematikkeksamen ble så dårlige. Jeg venter i spenning på tema og resultatene for 2016 og håper jeg tar feil i mine påstander om at forståelse henger sammen med egen praktiske erfaring.

Live Høystad, lærer og «bonde i sjela»
live.hoystad@arendal.kommune.no